Hukuk Bölümü 2008/427 E., 2009/160 K.

"İçtihat Metni"

Davacının oğlu J. Onb. T. Ö., Elazığ il Jandarma Alayı Asayiş Bölük Komutanlığı emrinde askerlik görevini yaparken, Elazığ Palu ilçesi, Yalnızadamlar Köyü, Kev Yaylasında 07.09.1987 tarihinde Jandarma Komando Timi ile çıktıkları keşif ve arazi arama ve tarama görevi sırasında, göçerlere ait çadırlarda arama yaptıktan sonra istirahat ederken, temizlediği silahının ateş alması sonucu vefat etmiştir.

Davacı vekilinin, adı geçenin şehit olmasına sebep olan olayın, terörist faaliyetlerin en yoğun olduğu dönemde ve terörle mücadele görevi faaliyetlerinden olan keşif ve arazi arama ve taraması sırasında meydana geldiği, müvekkiline 3713 sayılı Kanun uyarınca tazminat ödenip, aylık bağlanması gerektiği yolundaki 11.06.2007 tarihli başvurusu, davalı idarenin 15.06.2007 tarih, …

…/66.421.284 sayılı işlemle reddedilmiştir.

Davacı vekili, T. Ö.'nin ölüm olayının 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamında değerlendirilmemesi işleminin iptali ile 3713 sayılı Kanunun uygulanmaması nedeniyle, ödenmeyen aylık, ikramiye ve diğer mali haklarının, idari başvuru tarihinden ödeme tarihine kadar, yasal faizi ile birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle genel idari yargı yerinde dava açmıştır.

Davalı idare vekilince, birinci savunma dilekçesinde, davanın çözümünde AYİM'nin görevli olduğu ileri sürülerek, görev itirazında bulunulmuştur.

ANKARA 13. İDARE MAHKEMESİ; 25.12.2007 gün ve E:2007/1888 sayı ile, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinde, İdari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları ile İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davalarının idari dava türleri arasında sayıldığı; Anayasanın 157. maddesinde, Askeri Yüksek İdare Mahkemesi'nin askeri olmayan makamlarca tesis edilmiş olsa bile, asker kişileri ilgilendiren ve askeri hizmete ilişkin idari işlem ve eylemlerden doğan uyuşmazlıkların yargı denetimini yapan ilk ve son derece mahkemesi olduğu, ancak askerlik yükümlülüğünden doğan uyuşmazlıklarda ilgilinin asker kişi olması şartının aranmayacağının belirtildiği; 20.7.1972 tarih ve 1602 sayılı Yasa'nın 25.12.1981 tarih ve 2568 sayılı Yasa ile değişik 20. maddesinde de aynı hükmün yer aldığı, Askeri Yüksek İdare Mahkemesi'nin bir davaya bakabilmesi için dava konusu idari işlemin "asker kişiyi ilgilendirmesi" ve "askeri hizmete ilişkin bulunması" koşullarının birlikte gerçekleşmesinin gerektiği; olayda ise, davacı Y. Ö.'nin oğlu T. Ö.'nin Elazığ Palu İlçe Jandarma Alay Komutanlığı emrinde görev yapmakta iken Elazığ Palu İlçesi Yalnızadamlar Köyü Kev yaylasında 07.09.1987 tarihinde Jandarma Komando Timi ile çıkılan keşif ve arama sonrası istirahat ederken temizlediği sırada silahın ateş alması sonucu vefat ettiğinden dolayı tarafına 3713 sayılı Yasa hükümlerinin uygulanması istemiyle yaptığı başvurunun reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle bakılan davanın açıldığı, dolayısıyla davacının asker kişi niteliği taşımadığı ve dava konusu işlemin de askeri hizmetle ilgilisinin bulunmadığı anlaşıldığından bu uyuşmazlığın görüm ve çözümünün idari yargının görevine girdiği; bu durumda, Y. Ö. vekili Av.B. İ. tarafından, müvekkilinin oğlu T. Ö.'nin Elazığ Palu İlçe Jandarma Alay Komutanlığı emrinde görev yapmakta keşif ve arama sonrası istirahat ederken temizlediği silahın ateş alması sonucu vefat ettiğinden bahisle 3713 sayılı Yasa hükümlerinden yararlandırılması yolundaki başvurusunun reddine ilişkin işlemden doğan uyuşmazlığın görüm ve çözümünde idari yargı yerlerinin görevli bulunduğu gerekçesiyle, davalı idarenin görev itirazını reddederek görevlilik kararı vermiştir.

Davalı idare vekilince, süresinde verilen dilekçe ile, askeri idari yargı yararına olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması istemiyle başvuruda bulunulması üzerine, dava dosyası Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Başsavcılığı'na gönderilmiştir.

ASKERİ YÜKSEK İDARE MAHKEMESİ BAŞSAVCISI; Anayasanın, Askeri Yüksek İdare Mahkemesi başlıklı 157'nci maddesinde yer alan göreve ilişkin hükümlerini benzer bir biçimde tekrarlayan Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Kanununun 20 ve 21'inci maddelerine göre uyuşmazlık konusunun Askeri İdari Yargı yerinde görülebilmesi için iki koşulun bir arada gerçekleşmesi gerektiği, "Asker kişiyi ilgilendirme" koşulundan davacının hizmette ya da görevden ayrılmış ve 1602 sayılı Kanunun 20'inci maddesinde sayılan asker kişilerden olması anlaşılabileceği gibi, işlemin "bir asker kişi gözetilerek" tesis edilmesi halinde de davacının bu asker kişiden hareketle menfaat ihlali iddiasında bulunan kişilerden (Örneğin; eşi, ana-babası çocukları vs.) olması halinde de söz konusu koşulun gerçekleştiğinin kabul edildiği, diğer koşulu ise davaya konu işlemin "askeri hizmete ilişkin" bulunması koşulunun oluşturduğu, Uyuşmazlık Mahkemesinin birçok kararında belirtildiği üzere idari işlemin, görevli yargı yerinin tespiti yönünden "askeri hizmete ilişkin" olup olmadığının saptanabilmesi için işlemin konusuna bakılması gerektiği, eğer idari işlem askeri gereklere, askeri usul ve yönteme ve askeri hizmete göre tesis edilmiş ise bu işlemin askeri hizmete ilişkin bulunduğunun kabulü gerektiği, daha açık bir ifadeyle, askeri hizmete ilişkin idari işlemlerin, idarece bir asker kişinin askeri yeterlik ve yetenekleri, tutum ve davranışları, askeri geçmişi, asker kişi olmaktan kaynaklanan hak ve ödevleri, askerlik hizmetinin amacı, askeri görev yerlerinin özellikleri, askeri kural, gerek ve gelenekler göz önünde tutularak değerlendirilmesi sonucunda tesis edilen işlemler olduğu, dava dosyasındaki bilgi ve belgelerin incelenmesinden; davacının oğlu J.Onb.T. Ö.'nin ELAZIG il J.A.Asyş.BI.K.lığı emrinde askerlik hizmetini ifa ettiği esnada Palu ilçesi Yalnızadamlar Köyü Kev Yaylasında 07.09.1987 tarihinde Jandarma Komando Timi ile çıkılan keşif ve arama görevi sırasında istirahat halinde iken temizlediği silahının ateş alması sonucu vefat ettiğinin anlaşıldığı; bu açıklamalara nazaran; J.Onb.T. Ö.'nin "asker kişi" olduğu ve davacının bu asker kişinin varisi olarak ona tebaan işbu davayı açtığı, ölüm olayının da askerlik hizmetinin ifası sırasında icra edilen keşif ve arama görevi sırasında istirahat halinde iken meydana gelmiş olduğu göz önüne alındığında, dava konusu olayda Anayasanın 157 nci ve 1602 sayılı Askeri Yüksek idare Mahkemesi Kanununun 20 nci maddesinde öngörülen idari işlemin "asker kişiyi ilgilendirmesi" ve "askeri hizmete ilişkin bulunması" koşulları birlikte gerçekleştiğinden, davanın görüm ve çözümünde Askeri Yüksek idare Mahkemesinin görevli bulunduğu, bu nedenle Ankara 13. İdare Mahkemesi'nin görevlilik kararının kaldırılmasının gerektiği gerekçesiyle, askeri idari yargı yararına olumlu görev uyuşmazlığı çıkarmış olup, 2247 sayılı Yasa'nın 10. maddesine göre görev konusunun incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesi'nden istemiştir.

Başkanlıkça, 2247 sayılı Yasa'nın 13. maddesine göre, Danıştay Başsavcılığından yazılı düşüncesi istenilmiştir.

DANIŞTAY BAŞSAVCISI; Anayasanın 157. maddesine göre, Askeri Yüksek İdare Mahkemesi askeri olmayan makamlarca tesis edilmiş olsa bile, asker kişileri ilgilendiren ve askeri hizmete ilişkin idari işlem ve eylemlerden doğan uyuşmazlıkların yargı denetimini yapan ilk ve son derece mahkemesi olduğu, 1602 sayılı Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Kanununun 20 nci maddesinde de söz konusu Anayasa hükmüne aynen yer verilmiş ve Türk Silahlı Kuvvetlerinde görevli bulunan veya hizmetten ayrılmış olan subay, askeri memur, astsubay, askeri öğrenci, uzman çavuş, uzman jandarma çavuş, erbaş ve erler ile sivil memurların asker kişi sayıldığı, buna göre, idari işlem veya eylemin asker kişiyi ilgilendirmesi ve askeri hizmete ilişkin bulunması koşullarının bir arada gerçekleşmesi halinde davanın AYİM' de çözümlenmesinin gerektiği; olayda, keşif ve arama görevi sonrası dinlenirken temizlediği tüfeğin ateş alması sonucu ölen asker kişinin annesi tarafından 3713 sayılı yasa uyarınca aylık bağlanması istemiyle yapılan başvurunun reddi üzerine açılan davada, işlemin yargısal denetiminde anılan 3713 sayılı Kanun ile bu Kanunun 21. maddesi ile gönderme yapılan 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun çerçevesinde annenin aylık bağlanmasına hak

kazanıp kazanmadığı noktasında hukuki bir değerlendirme yapılacağından, dava konusu işlemde 1602 sayılı 20/1. maddesinde yer alan, asker kişiyi ilgilendirme ve askeri hizmete ilişkin olma koşullarının bulunup bulunmadığı hususunun, uyuşmazlığın çözümünde belirleyici bir nitelik arzetmediği; öte yandan, görev dönüşü ölen asker kişinin anne ve babasının 2330 ve 3713 sayılı Yasalara göre nakdi tazminat verilmesi isteklerinin zımnen reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılan davada, Askeri Yüksek idare Mahkemesinin görevli olduğu yolunda 11.12.2006 günlü, E:2006/246, K:2006/236 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesi kararı bulunmakta ise de, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve işleyişi Hakkında Kanunu'nun 30. maddesinin son fıkrasında yer alan "Görev konusundaki ilke kararları; Uyuşmazlık Mahkemesini ve bütün yargı mercilerini, hüküm uyuşmazlıkları dolayısıyla verilecek esasa ilişkin ilke kararları ise yalnız Uyuşmazlık Mahkemesini bağlar" hükmüne göre, yargı mercilerinin sözü edilen ilke kararları dışındaki Uyuşmazlık Mahkemesi kararlarına uymak zorunluluğunun bulunmadığı; bu durumda, 1602 sayılı 20/1 maddesinde sayılı koşulların yer almadığı işleme karşı açılan davanın görüm ve çözümünün genel idari yargı yerinin görevinde bulunduğu sonucuna ulaşıldığı; açıklanan nedenle, 2247 sayılı Kanunun 13 üncü maddesi uyarınca yapılan başvurunun kabulüne hukuki olanak bulunmadığı yolunda yazılı düşünce vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: Mustafa KICALIOĞLU, Mahmut BİLGEN, Habibe ÜNAL, Turan KARAKAYA, Serdar AKSOY ve Muhittin KARATOPRAK'ın katılımlarıyla yapılan 01.06.2009 günlü toplantısında;

I-İLK İNCELEME : Başvuru yazısı ve dava dosyası üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, davalı idarenin anılan Yasa'nın 10/2 maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde başvuruda bulunması üzerine AYİM Başsavcılığınca, 10. maddede öngörülen biçimde olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı anlaşılmaktadır. Usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ : Raportör-Hakim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde genel idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Danıştay Savcısı Gülen AYDINOĞLU'nun davada genel idari yargının, A.Y.İ.M Savcısı Yasin TEKAKÇA'nın davada A.Y.İ.M'in görevli olduğu yolundaki yazılı ve sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, Davacının oğlu J.Onb.T.Ö.'nün keşif görevine çıkan jandarma komanda timinde görevli iken, göçerlere ait çadırlarda yapılan aramadan sonra verilen istirahat sırasında temizlediği silahının ateş alması sonucu ölmesi nedeniyle, 3713 sayılı yasa uyarınca aylık bağlanması istemiyle davalı idareye yaptığı başvurunun reddine ilişkin işleminin iptali ile 3713 sayılı Kanunun uygulanmaması nedeniyle, ödenmeyen aylık, ikramiye ve diğer mali haklarının yasal faizi ile birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

Anayasa'nın 157. maddesinde, Askeri Yüksek İdare Mahkemesi'nin askeri olmayan makamlarca tesis edilmiş olsa bile, asker kişileri ilgilendiren ve askeri hizmete ilişkin idari işlem ve eylemlerden doğan uyuşmazlıkların yargı denetimini yapan ilk ve son derece mahkemesi olduğu; ancak askerlik yükümlülüğünden doğan uyuşmazlıklarda ilgilinin asker kişi olması şartının aranmayacağı belirtilmiş; 20.7.1972 tarih ve 1602 sayılı Yasa'nın 25.12.1981 tarih ve 2568 sayılı Yasa ile değişik 20. maddesinde de aynı hüküm yer almıştır. Askeri Yüksek İdare Mahkemesi'nin bir davaya bakabilmesi için dava konusu idari işlemin "asker kişiyi ilgilendirmesi" ve "askeri hizmete ilişkin bulunması" koşullarının birlikte gerçekleşmesi gerekmektedir.

1602 sayılı Yasa'nın değişik 20. maddesinde, Türk Silahlı Kuvvetlerinde görevli bulunan veya hizmetten ayrılmış olan, subay, askeri memur, astsubay, askeri öğrenci uzman çavuş, uzman jandarma çavuş, erbaş ve erler ile sivil memurlar asker kişi sayılmaktadır.

İdari işlemin, görevli yargı yerinin tespiti yönünden " askeri hizmete ilişkin" olup olmadığının saptanabilmesi için işlemin konusuna bakılması gerekmektedir. Eğer idari işlem askeri gereklere, askeri usul ve yönteme ve askeri hizmete göre tesis edilmiş ise bu işlemin askeri hizmete ilişkin olduğu kabul edilmelidir. Daha açık bir ifadeyle, askeri hizmete ilişkin idari işlemler: idarenin bir asker kişinin askeri yeterlik ve yeteneklerinin, tutum ve davranışlarının, askeri geçmişinin, asker kişi olmaktan kaynaklanan hak ve ödevlerinin; askerlik hizmetinin amacı, askeri görev yerlerinin özellikleri, askeri kural ve gerekler göz önünde tutularak değerlendirilmesi sonucunda tesis edilen işlemlerdir. İşlem, askeri olmayan bir makam tarafından tesis edilmiş olsa bile durum değişmemekte menfaati ihlal edilen asker kişinin açtığı davanın Askeri Yüksek İdare Mahkemesi'nde görülmesi gerekmektedir.

Gerek Anayasa'da gerekse 1602 sayılı Yasa'da öngörülen düzenlemeye göre, askeri hizmete ilişkin bir idari işlemin asker kişiyi ilgilendirmesi koşulunu da taşıması halinde, bu asker kişinin ölümü nedeniyle destekten yoksun kalan dul ve yetimlerine yansıyan hak doğurucu uyuşmazlıklara AYİM'de bakılacağında duraksamaya yer olmayıp, davacının her halde asker kişi olması gerektiği yolunda açık bir kural bulunmamaktadır.

Nitekim, askeri hizmetin yürütülmesi sırasında ölen bir asker kişinin, şahsına sıkı sıkıya bağlı olmayan ve mirasçılarına intikali olanaklı bulunan şehit dul ve yetim aylığı gibi hakların elde edilmesine yönelik bulunan ve idarece bu asker kişinin askeri yeterlik ve yeteneklerinin, tutum ve davranışlarının, askeri geçmişinin, asker kişi olmaktan kaynaklanan hak ve ödevlerinin; askerlik hizmetinin amacı, askeri görev yerlerinin özellikleri, askeri kural ve gerekler göz önünde tutularak tesis edilen işlemlerde "asker kişiyi ilgilendirme" koşulunun da gerçekleştiği; bu nedenle, asker kişinin desteğinden yoksun kalan aile bireyleri veya kanuni ya da akdi halefi tarafından açılan iptal davalarının görüm ve çözümünde AYİM'in görevli olduğu, Uyuşmazlık Mahkemesi'nin yerleşik kararları ile kabul görmüş bulunmaktadır.

Bu açıklamalara göre, görevde bulunduğu sırada ölen asker kişi nedeniyle mirasçılarına aylık bağlanıp bağlanmayacağına ilişkin dava konusu işlemde asker kişiyi ilgilendirme koşulunun gerçekleştiği kuşkusuzdur.

İşlemin askeri hizmete ilişkin olup olmadığına gelince:

3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 1/1. maddesinde terörün; baskı, cebir ve şiddet, korkutma, yıldırma, sindirme veya tehdit yöntemlerinden biriyle, Anayasada belirtilen Cumhuriyetin niteliklerini, siyasi, hukuki, sosyal, laik, ekonomik düzeni değiştirmek, Devletin ülkesi ve milleti ile bölünmez bütünlüğünü bozmak, Türk Devletinin ve Cumhuriyetinin varlığını tehlikeye düşürmek, devlet otoritesini zaafa uğratmak veya yıkmak veya ele geçirmek, temel hak ve hürriyetleri yok etmek, Devletin iç ve dış güvenliğini, kamu düzenini veya genel sağlığı bozmak amacıyla bir örgüte mensup kişi veya kişiler tarafından girişilecek her türlü eylemler olarak tanımlandığı; 21. maddesinde ise, (memur ve/ bu arada yer alan "Memur ve" ibaresi, 29/6/2006 tarihli ve 5532 sayılı Kanunun 15 inci maddesiyle madde metninden çıkarılmıştır.) kamu görevlilerinden yurtiçinde ve yurtdışında görevlerini ifa ederlerken veya sıfatları kalkmış olsa bile bu görevlerini yapmalarından dolayı terör eylemlerine muhatap olarak yaralanan, sakatlanan, ölen ve öldürülenler hakkında 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun Hükümlerinin

uygulanacağı, ayrıca malul olanlarla, ölenlerin aylığa müstahak dul ve yetimlerine bağlanacak aylığın toplam tutarının, bunların görevde olan emsallerinin almakta oldukları aylıklardan; emekli olanların terör nedeniyle öldürülmeleri halinde ise, dul ve yetimlerine bağlanacak aylığın toplam tutarı ve kanuna göre kendisine bağlanabilecek emekli ikramiyesinden az olmayacağı, yaşamak için gereken hareketleri yapmayacak ve başkasının yardım ve desteğine muhtaç olacak derecede malul olanlar ile ölenlerin dul ve yetimlerine en yüksek devlet memuru aylığı üzerinden, diğerlerine mevcut aylıkları üzerinden 30 yıl hizmet yapmış gibi emekli ikramiyesi ödeneceği, bu bent hükümlerine göre ilgililere fazla olarak yapılan ödemelerin, faturası karşılığının ilgili sosyal güvenlik kuruluşlarınca Hazineden tahsil edileceği kuralının yer aldığı görülmektedir.

Bu yasal düzenlemelerden; kamu görevlilerinin görevlerini ifa ederlerken terör eylemlerine muhatap olarak yaralanmaları, sakat kalmaları, ölmeleri veya öldürülmeleri halinde bunların 3713 sayılı Kanun kapsamında sayılmaları ve bu yasa ile tanınan haklardan yararlanmaları gerektiği anlaşılmaktadır.

Öte yandan, 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun, barışta güven ve asayişi korumak, kaçakçılığı men, takip ve tahkikle görevli olanların bu görevlerinden dolayı ya da görevleri sona ermiş olsa bile yaptıkları hizmet nedeniyle derhal veya bu yüzden maruz kaldıkları yaralanma veya hastalık sonucu ölmeleri veya sakat kalmaları halinde ödenecek nakdi tazminat ile birlikte bağlanacak aylığın ve bu yüzden yaralanmaları halinde ödenecek nakdi tazminatın esas ve yöntemlerini düzenleme amacı taşımakta; içgüvenlik ve asayişin korunması veya kaçakçılığın men, takip ve tahkiki konularında görevlendirilen Silahlı Kuvvetler mensuplarını da kapsamına almakta olup, bu Kanun kapsamına girenlerden ölenlerin kanuni mirasçılarına veya malül olanlara: 3. maddede tespit edilen miktarlarda nakdi tazminat ödenmesini ve ayrıca 4. maddede belirtilen şekilde ilgili sosyal güvenlik kurumlarının kendi mevzuatlarına göre görev malüllüğü aylığı bağlanmasını, 6. maddede, ödenecek nakdi tazminat ile bağlanacak emekli aylığının uğranılan maddi ve manevi zararların karşılığı olduğunu, yargı mercilerinde maddi ve manevi zararlar karşılığı olarak kurumların ödemekle yükümlü tutulacakları tazminatın hesabında bu kanun hükümlerine göre ödenen nakdi tazminat ile bağlanmış bulunan aylıkların göz önünde tutulacağını, hüküm altına almaktadır.

Aynı Yasa'nın 10. maddesinin birinci fıkrasında yer alan "Bu Kanuna göre verilecek nakdi tazminatların ödenme şekli ile (...) ödenecek tazminatların tutarları ve bu Kanunla ilgili diğer hususlar (...) Bakanlar Kurulunca hazırlanacak bir yönetmelikle düzenlenir." hükmü uyarınca Bakanlar Kurulunun 25.11.1992 tarih ve 92/3809 sayılı kararıyla çıkarılan Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Yönetmeliğin değişik 1. maddesinde, bu Yönetmeliğin amacının: 2330, 2453, 2566, 2935, 2937, 3497 ve 3713 sayılı Kanunlarda belirtilen hallerde ölen, yaralanan ve sakat kalanlara, bu Kanunlara göre nakdi tazminat verilmesi, aylık bağlanması ve yapılacak diğer yardımların esas ve usullerinin düzenlenmesi olduğuna işaret edilmiş; değişik 2. maddesinin birinci fıkrasında, "Bu Yönetmelik;

a)İç güvenlik ve asayişin korunmasında, kaçakçılığın men, takip ve tahkikinde, güven ve asayişi ihlâl eden eylemler nedeniyle yakalanan, gözaltına alınan, tutuklanan veya hükümlü bulunanların muayene ve tedavilerinde, kaçakçılığın men, takip ve tahkiki maksadıyla mayınlanmış sahaların temizlenmesinde, 2935 sayılı Olağanüstü Hal Kanununun 28. maddesinde belirtilen görev ve işlerin yerine getirilmesinde, Devlet istihbarat faaliyetlerinde, Devletin kara sınırlarının korunması ve güvenliliğinin sağlanmasında ve terörle mücadele faaliyetlerinde görevlendirilen;

(1)Jandarma Genel Komutanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü ve Sahil Güvenlik Komutanlığı personelinin,

(2) Türk Silahlı Kuvvetleri mensuplarının,

(...)

bu görev ve yardımlarından dolayı veya görev ve yardımları sona ermiş olsa bile yaptıkları bu görev ve yardımları nedeniyle ya da Devlet güçlerini sindirme amacına yönelik saldırı sonucu, derhal veya bu yüzden maruz kaldıkları yaralanma ve hastalık sonucu ölmeleri halinde, 2330 sayılı Kanunda belirtilen hak sahiplerine verilecek tazminat ile dul ve yetimlerine bağlanacak aylıkların, sakat kalmaları halinde kendilerine verilecek nakdi tazminat ile bağlanacak aylığın, yaralanmaları halinde ise kendilerine verilecek nakdi tazminatın ve yapılacak öğrenim ve sağlık yardımının esaslarını kapsar." denilmiştir.

Anılan Yönetmeliğin Bağlanacak aylıklar" başlıklı 9. maddesinde, " 2 nci madde kapsamında bulunanların aynı maddede belirtilen görevlerde sakat kalmaları veya ölmeleri halinde, bağlı oldukları sosyal güvenlik kurumlarınca (T.C. Emekli Sandığı, Sosyal Sigortalar Kurumu, Bağ-Kur ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun geçici 20 nci maddesinde belirtilen sandıklar gibi);

a)Sakatlanarak emekliye ayrılanlara görev malullüğü aylığı bağlanır.

b)Emekli aylığı almakta iken sakatlananların almakta oldukları aylıkları ilgili sosyal güvenlik kurumunca görev malullüğü aylığına dönüştürülür.

c)Görevde bulunduğu sırada ölenlere bağlanması gereken görev malullüğü aylığı veya emekli iken ölenlerin aldıkları emekli aylığı görev malullüğü aylığına dönüştürülmek suretiyle dul ve yetimlerine intikal ettirilir.

Bu hallerde bağlanacak görev malullüğü aylığı % 25 artırılarak ödenir. Ancak, 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun değişik 64 üncü maddesinden yararlananlar için bu artırma yapılmaz.

d) Herhangi bir sosyal güvenlik kurumuna tabi olmayanların sakat kalmaları halinde öğrenim durumlarına göre 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun değişik 36 ncı maddesi hükümlerine göre belirlenecek giriş derece ve kademeleri üzerinden (öğrenimi bulunmayanlar için ilkokul mezunu gibi) kendilerine, ölümlerinde dul ve yetimlerine 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre T.C. Emekli Sandığı tarafından görev malullüğü aylığı % 25 artırılarak bağlanır.

Ancak, bu madde gereğince T.C. Emekli Sandığınca artırılarak bağlanacak aylıklar hiç bir surette aynı derece, kademe ve ek göstergedeki emsaline 5434 sayılı Kanunun değişik 64 üncü maddesinin (e) fıkrasının son bendi gereğince bağlanması gereken miktardan fazla olamaz." Hükmüne yer verilmiş; 19. maddesinde ise, bu Yönetmeliğin nakdi tazminat ödenmesi, aylık bağlanması, öğretim ve sağlık yardımları ile ilgili hükümlerinin, ölüm, sakatlanma ve yaralanmanın görevli kişinin kendi kastı sonucu meydana geldiğinin idarece saptanması halinde uygulanmayacağı öngörülmüştür.

Anılan yasal düzenlemelerden, bu düzenlemelerin öngördüğü nakdi tazminat ödenmesi ve aylık bağlanması haklarından yararlanacak bir asker kişi ya da yakınları bakımından, idari işlem veya eylemin yöneldiği asker kişinin, sözü edilen yasalar kapsamında bir görev ifa edip etmediğinin; yaralanması, sakatlanması veya ölümünün bu görev sırasında meydana gelen olaydan kaynaklanıp kaynaklanmadığının, idarece karara bağlanmasının gerektiği anlaşılmaktadır.

Bu duruma göre, yapılan başvuru üzerine davalı idarece, davacının yakını olan asker kişinin ölüm olayının; 3713 sayılı Kanun kapsamında, terör eylemlerine muhatap kalınması sebebiyle meydana gelip gelmediği incelenirken, bu işlemin yargısal denetimi sırasında, asker kişinin askeri yeterlik ve yeteneklerinin, tutum ve davranışlarının, askeri geçmişinin, asker kişi olmaktan kaynaklanan hak ve ödevlerinin; askerlik hizmetinin amacı, askeri görev yerlerinin özellikleri, askeri kural ve gerekler göz önünde tutularak bir değerlendirme yapılacak olması karşısında, olayda idari işlemin askeri hizmete ilişkin bulunması koşulu da gerçekleştiğinden, uyuşmazlığa konu edilen davanın görüm ve çözümünde askeri idari yargı yeri görevli bulunmaktadır.

Açıklanan nedenlerle, Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Başsavcılığı'nca yapılan başvurunun kabulü ile Ankara 13. İdare Mahkemesi'nin görevlilik kararının kaldırılması gerekmiştir.

SONUÇ: Davanın çözümünde ASKERİ İDARİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Başsavcılığı'nca 2247 sayılı Yasa'nın 10. ve 13. maddelerine göre yapılan BAŞVURUNUN KABULÜ ile Ankara 13. İdare Mahkemesi'nce verilen 25.12.2007 gün ve E:2007/1888 sayılı GÖREVLİLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 01.06.2009 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.